

De hoogten in Israël

Graag willen we nadenken over het onderwerp: "de hoogten in Israël", of anders gezegd: over het verband tussen de eredienst en de aanbidding enerzijds en de tegenwoordigheid van de Heer in het midden van de Zijnen anderzijds.

Het middelpunt van de eredienst en de aanbidding in Israël was ontegenzeggelijk de tabernakel en in het bijzonder het brandofferaltaar, in strikte verbinding met de ark des HEREN.

In de tijd van zijn geestelijke welvaart onder Jozua begreep het volk Israël spontaan dat het oprichten van een ander middelpunt, een ander altaar dan "het altaar van de HEERE, onze God" een ernstige en grote zonde was (Jozua 22:19). Het betekende het verbreken van de eenheid in de eredienst en de aanbidding. De tweeënhalve stam, die een altaar "groot in het aanzien" (vers 10) hadden gebouwd, bezaten niet de ark, het teken van de tegenwoordigheid van God. Maar in die tijd kon het gevaar van een scheuring tijdelijk worden afgewend.

Later, onder de regering van David, werd de ark teruggebracht naar Jeruzalem vanwege de liefde van de koning voor haar, terwijl de tabernakel en het brandofferaltaar in Gibeon bleven: het gevaar verscheen opnieuw.

Maar de ark was alles voor David (zie Psalm 132), en hij droeg er zorg voor dat de aanbidding die voor de ark plaatsvond, werd verbonden met de brandoffers die op het koperen brandofferaltaar in Gibeon werden gebracht (lees 1 Kronieken 16:37-43). Op deze wijze bevestigde hij de eenheid in de eredienst en de aanbidding.

Nog later bouwde David naar het voorschrift van de HEERE een altaar op de dorsvloer van Arauna, de Jébusiet. Daar offerde hij brandoffers en dankoffers (2 Samuel 24:18-25). Zijn God liet hem niet lang zonder een altaar dat verbonden was met de ark. Van toen af verloor de hoogte van Gibeon haar waarde en betekenis.

De gedachte aan deze eenheid in de eredienst en de aanbidding schijnt niet bij Salomo te zijn opgekomen in het begin van zijn regering. "En de koning ging naar Gibeon, om aldaar te offeren, omdat die hoogte groot was" (1 Koningen 3:4). Hij gaat naar deze plaats die zijn vader David juist had verlaten omdat David begreep dat dit naar Gods gedachten was. Salomo offert er wel duizend brandoffers, maar hij bezit daar niet de ark. Zeker, hij ontvangt dit goede getuigenis: "Salomo had de HEERE lief" (vers 3). Maar dat sluit niet de terughoudendheid uit die de Geest van God in datzelfde vers moet benadrukken: "Alleen offerde en rookte hij op de hoogten". Daarin steeg Salomo niet uit boven het algemeen geestelijk peil van het volk: "Alleen offerde het volk op de hoogten" (vers 2).

Het was geen afgodendienst, maar het was de versnippering van de eredienst en de aanbidding in Israël, omdat het koperen brandofferaltaar en de tabernakel in Gibeon waren, en de ark te Jeruzalem. De hoogten waren dus van alles verstoken. Dit was een zeer gevaarlijke praktijk, die God echter heeft geduld tot de tijd dat de tempelbouw elke grond voor een dergelijk gebrek aan eenheid in de eredienst en de aanbidding wegnam.

Het schijnt dat Salomo na de droom te Gibeon (1 Kon. 3:5-14) de gedachte van God heeft begrepen (waaruit te meer blijkt dat de gemeenschap met God bewerkt dat we Zijn gedachten verstaan). Hij verliet vervolgens Gibeon en "hij kwam te Jeruzalem, en stond voor de ark van het verbond des HEREN, en offerde brandoffers en bereidde dankoffers" (vers 15). Zijn eredienst en zijn aanbedding is eindelijk in verbinding gebracht met de tegenwoordigheid van God (de ark van het verbond des HEREN).

Maar het volk gaat voort met zijn eerste praktijken en het is zeer ernstig te zien dat de plaatsen waar eerst offers aan de HEERE werden gebracht, ongemerkt plaatsen van afgodendienst worden.

Het volk schijnt aanvankelijk niets anders te hebben gedaan dan wat aan het begin van Salomo's regering gebruikelijk was. Maar wanneer we de talrijke vermeldingen van de hoogten in de geschiedenis van Israël nagaan, bespeuren we iets onaangenaams, een gevoel van onbehagen en een bedruktheid in de uitdrukkingen die de Geest van God zo vaak gebruikt: "Alleen (evenwel) werden de hoogten niet weggenomen" (1 Kon. 15:14; 22:44; 2 Kon. 12:3, enz.). "Alleen, het volk offerde en rookte nog op de hoogten" (1 Kon. 3:2-3; 22:44; 2 Kon. 12:3; 14:4; 15:4,35; enz.).

Wanneer we de hoogten nader bestuderen, zien we duidelijk dat alleen de goddeloze koningen de hoogten bouwden:

Jerobeam (1 Kon. 12:31), Rehabeam (of het volk tijdens zijn regering; 1 Kon. 14:23), Joram (2 Kron. 21:11), Achaz (2 Kron. 28:25), Manasse (2 Kron. 33:3). We zien ook dat slechts Godvrezende koningen deze hoogten verwoestten: Asa (2 Kron. 14:3), Josafat (2 Kron. 17:6); Hizkia (2 Kron. 31:1), Josia (2 Kon. 23:5, 8,13,15; 2 Kron. 34:3).

Zeker, na het diepe berouw van Manasse veranderden deze hoogten tijdelijk van karakter; er staat: "Maar het volk offerde nog op de hoogten, hoewel aan de Heere, hun God" (2 Kron. 33:17).

Maar het was niet de oorspronkelijke gedachte van God! Deuteronomium 12 was zeer duidelijk: "Gij zult volkomen vernielen al de plaatsen alwaar de volken, die gij zult erven, hun goden gediend hebben, op de hoge bergen en op de heuvels (vers 2); en anderzijds: "Maar naar de plaats die de HEERE, uw God uit al uw stammen verkiezen zal, om Zijn Naam aldaar te zetten, naar Zijn woning zult gij vragen, en daarheen zult gij komen" (vers 5). Eén enkele plaats dus van vergaderen en van eredienst en aanbedding.

Het is niet moeilijk de praktische toepassing van deze dingen te maken. Het is niet voldoende voor ons om te weten dat op een bepaalde plaats Christenen samenkomen om God te prijzen. De eerste vraag is te weten of "de ark" zich daar bevindt, of anders gezegd, of zij vergaderd zijn rondom de Heer Jezus, en of Zijn persoonlijke tegenwoordigheid de grondslag van hun vergaderen is.

Zeker, men kan eredienst plegen en aanbidden op de hoogten, zonder de ark, maar vroeg of laat zal deze eredienst en aanbedding ontaarden tot oneer van God, zoals het Woord van God ons zo duidelijk heeft laten zien. Vinden wij niet in onze dagen dezelfde zwakheid, hetzelfde gebrek aan inzicht, zelfs daar waar het verlangen om God te danken nog aanwezig is? Ieder kiest zijn eigen "hoogte" uit, zonder zich veel te bekommeren om de vraag of "de

ark" daar wel aanwezig is, Christus Zelf. Ieder richt zijn eigen "altaar" op, zonder er bij stil te staan dat er na het kruis slechts één enkel Middelpunt van eenheid voor het volk van God kan bestaan, zoals er eertijds na het altaar op de dorsvloer van Ornan de Jebusiet slechts één zo'n plaats was op de berg Moria waar het huis des HEE-REN gebouwd was te Jeruzalem. (2 Kronieken 3:1).

"Want waar twee of drie vergaderd zijn tot Mijn Naam, daar ben Ik in het midden van hen" (Matth. 18:20).

H. Rossier.

Als we in Uw Naam, o Heiland, zijn vergaderd,
als zonen van éénzelfde Vaderhuis,
dan heft 't geloof aanbiddend zich naar Boven,
en hart en mond roemt dankbaar in Uw kruis.

Hoe zoet voor 't hart is de eredienst der Uwen,
Heer, naar Uw wil slechts door Uw Geest geleid.
Waar, uit één mond, met dankb're lofgezangen
't geslachte Lam de lof wordt toebereid.

Geestelijke Liederen 145:2-3